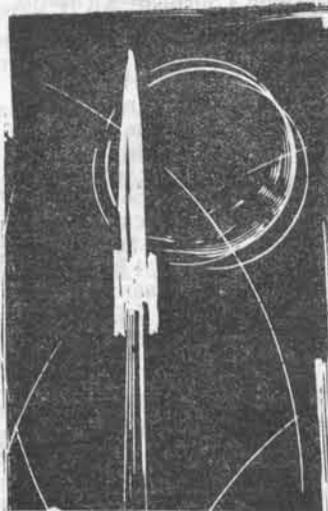

12

КРАСАВІКА —

Дзень

касманавтыкі

ПЕРШЫ У СВЕЦЕ САВЕЦКІ КАСМІЧНЫ КАРАБЕЛЬ «УСХОД» З ЧАЛАВЕКАМ НА БОРЦЕ 12 КРАСАВІКА 1961 ГОДА, ЗРАБІУШЫ ПАЛЕТ ВАКОЛ ЗЯМНОГА ШАРА, ПАСПЯХОВА ВЯРНУУСЯ НА ЗЯМЛЮ НАШАЙ РАДЗІМЫ. ПЕРШЫ ЧАЛАВЕК, ЯКІ ПРАНІК У КОСМАС, БЫЎ ЮРЫЙ ГАГАРЫН.

У сакавіку г. г. у Маскве і Мінску адбыліся Пленумы Цэнтральных Камітэтаў Камуністычнай партыі Савецкага Саюза і Камуністычнай партыі Беларусі.

Матэрыялы аб Пленумах Кампартый друкуюцца на 3-й старонцы.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

НЕ МОЖАМ не выказаць захаплення падзвігам савецкага народа — палётам касмічнага карабля «Узыход-2». Радасна ўсведамляць, што гэты гераічны палёт, як і ўсе дасягненні савецкай навукі, служыць справе міру і дружбы паміж народамі. Слава сокалам-касманавтам! Слава нашай вялікай Радзіме!

Надзежда і Рыгор
МАРТЫНЮК

Канада.

ПРЫМІЦЕ нашы самыя шчырыя віншаванні з выпадку фантастычнага падзвігу, зробленага касманавтамі Бяляевым і Леонавым. Усе члены Саюза савецкіх грамадзян і Таварыства савецка-белгійскай дружбы з захапленнем сустралі вестку аб новай перамозе ў мірным заваяванні космаса.

Праз некалькі дзён у Шарлеруа адкрыецца вялікая выстаўка, у якой наш аддзел Таварыства прыме актыўны ўдзел: мы будзем прадаваць там кнігі, у якіх раскажваецца аб касманавтах, газеты, плацінкі. Спадзяемся, што гэта мерапрыемства пройдзе паспяхова, таму што цікавасць белгійцаў да Савецкага Саюза ўвесь час расце.

Марыя, Надзя і Люсьен
ГОНЬЯ-ГАРОХ

Бельгія.

НОВАЯ блестячая перамога савецкіх косманавтоў, учыняў, рабочых і тэхнікоў яшчэ раз доказала прымусіўнасць сацыялістычнай сістэмы над капіталістычнай. Вёсць мір з востаргом следзіў за неабвычайнай прогулкай Леонава ў космасе. Вмесце з намі, эмігрантамі, радуюцца і нашы французскія дзюзы. «Я рада за рускіх», — сказала мне адна французжанка, — «они достигли больших успехов. А американцы много шумят, но тянутся за ними в хвосте».

Хорошо быть сыном такой Родины!

Иван СИНЯВСКИЙ
Францыя.

ВСЕ парижане следілі за полётам савецкіх косманавтоў на экранах сваіх тэлевізораў. Не могу перадаць іх восхвалення, калі Алексей Леонав выйшаў з карабля ў адкрыты космос. Мы, эмігранты, бесконечно гордзімся нашай Родинай, якая першая прокладвае дарогу во Вселенной.

Николай ДОЛГИИ
Францыя.

ЖАДАЕМ драгім касманавтам многа год жыцця і здароўя і сардэчна іх дзякуем за тую радасць, якую яны прынеслі нам сваім падзвігам. Чакаем з нецярплівасцю новых палётаў савецкіх караблёў.

Ефрасіння ЛАЗІНСКАЯ
Бельгія.

УСЛЕД ЗА ГАГАРЫНЫМ У КАСМІЧНУЮ ПРАСТОРУ УЗНЯУСЯ ГЕРМАН ЦІТОУ. 6 І 7 ЖНІУНЯ 1961 ГОДА ЁН ПЕРШЫМ ЗРАБІЎ ПАЛЁТ У НЕКАЛЬКІ ВІТКОУ ВАКОЛ ЗЯМЛІ.

КАСМІЧНЫ ПАЛЁТ-ТАНДЭМ АДБЫУСЯ У САВЕЦКІМ САЮЗЕ 11 І 12 ЖНІУНЯ 1962 ГОДА. НА ДВУХ КАСМІЧНЫХ КАРАБЛЯХ ЛЯТАЛІ АНДРЫЯН НІКАЛАЕУ (НА ЗДЫМКУ ЗВЕРХУ У ЧАС ТРЭНІРОВАК) І ПАВЕЛ ПАПОВІЧ (ЗДЫМАК ЗЛЕВА).

ЕСЦЬ СПРАВЫ, ЯКІЯ УВАХОДЗЯЦЬ У ГІСТОРЫЮ НАЗАУСЕДЫ, ІХ АДЗНАЧАЮЦЬ ВА УСІХ КАЛЕНДАРАХ СВЕТУ, ЯНЫ ГЛЫБОКА ЗАПАДАЮЦЬ У СЭРЦЫ ЛЮДЗЕЙ. АДНА З ТАКІХ ПАДЗЕЙ — ПЕРШЫ ПАЛЁТ ЖАНЧЫНЫ У КОСМАС. ГЭТА БЫЎ 16—19 ЧЭРВЕНЯ 1964 ГОДА. І ГЭТА ЖАНЧЫНА БЫЛА НАША, САВЕЦКАЯ — ВАЛЯНЦІНА ЦЕРАШКОВА.

САМЫ ПРАЦЯГЛЫ КАСМІЧНЫ ПАЛЁТ 14—19 ЧЭРВЕНЯ 1964 ГОДА ЗДЗЕЙСНІЎ ВАЛЕРЫЙ БЫКОУСКІ. ЁН ЗРАБІЎ ВАКОЛ ЗЯМЛІ 81 ВІТОК.

13 КАСТРЫЧНІКА 1964 ГОДА СВЕТА АБЛЯЦЕЛА НОВАЯ ВЕСТКА. ПЕРШЫ ГРУПАВЫ ПАЛЁТ (У АДНОЙ КАПСУЛЕ) ЗДЗЕЙСНІЛІ УЛАДЗІМІР КАМАРОУ, БАРЫС ЯГОРАУ І КАНСТАНЦІН ФЕАКЦІСТАУ.

А ГЭТА НОВЫЯ ПАКАРЫЦЕЛІ СУСВЕТУ — ПАВЕЛ БЯЛЯЕУ І АЛЯКСЕЙ ЛЯОНАУ. 18 САКАВІКА ГЭТАГА ГОДА АЛЯКСЕЙ ЛЯОНАУ (СПРАВА) БЫЎ ПЕРШЫМ ЧАЛАВЕКАМ, ЯКІ ВЫЙШАЎ У КОСМАС З КАПСУЛЫ.

У цудоўнейшы век

Я слаўлю герояў у вершы, і мне не забыць таго дня, калі касманавт самы першы у космас ступіў з карабля. Ляцеў над Масквою, Нью-Йоркам савецкі касмічны гігант насустрач планетам і зоркам... Хто з нас гэтай вестцы не рад! Мы знаём: касмічнага мора даволі для карабля, на што нам чужыя прасторы, на што нам чужая зямля. Мы — мірныя, вольныя людзі. Жывём мы ў цудоўнейшы век. І першы на Месяцы будзе праслаўлены наш чалавек!

А. ДЗЕРУЖЫНСКІ.

МАСКВА

У Савецкім Саюзе праведзен чарговы запуск штучнага спадарожніка Зямлі «Космас-64». На борце спадарожніка ўстаноўлена навуковая апаратура, прызначаная для працягвання даследаванняў касмічнай прасторы.

МІНСК

З галоўнага канвеера Мінскага трактарнага завода сышоў 400-тысячны трактар маркі «Беларусь». Гэта велізарная калона «сталельных коней» выйшла за вароты Мінскага трактарнага завода за 15 год. Яны апрацоўваюць палі не толькі ў Савецкім Саюзе, але і ў 40 замежных краінах.

ПАСТАВЫ

На Пастаўскім ільнозаводзе з кастры, якая раней выкідалася, вырабляюцца пліты. Яны выкарыстоўваюцца на будаўніцтве ў якасці ўцяпляльнікаў і сухой тынкоўкі, а таксама ў сталарнай справе. Новы цэх кастрапліт, пабудаваны на Пастаўскім ільнозаводзе, — першы ў рэспубліцы.

СЛОЇМ

Тут праходзіў семінар настаўнікаў — выкладчыкаў беларускай літаратуры. Настаўнікі абмеркавалі адкрытыя ўрокі ў школах, прагледзелі дакументальныя кінафільмы «Янка Купала» і «Якуб Колас». На семінар прыехалі з Мінска паэты А. Лойка і С. Новік-Пяюн. Паэты расказалі аб сабе і прачыталі свае новыя вершы. Перад гасцямі і ўдзельнікамі семінара выступілі юныя танцоры, спявакі і дэкламатары — школьнікі Слоіма. Школьны тэатр паказаў спектакль «Пінская шляхта» па п'есе В. Дуніна-Марцінкевіча.

ГОМЕЛЬ

На Рэчыцкае месцанадходжанне нафты паступаюць абсталяванні і будаўнічыя тэхнікі. Пачынаецца асваенне новай падземнай кладоўкі. Беларуская нафта ўжо ў маі паступіць у магістральны трыбаправод «Дружба».

КАПЫЛЬ

Каля дзвюх тысяч гектараў займаюць планасныя сады ў калгасах і саўгасах раёна. Цяпер у іх пачаліся веснавыя работы. Гаспадаркі раёна вырашылі сёлета пасадзіць яшчэ каля 300 гектараў садоў.

ГРОДНА

У актавай зале педагагічнага інстытута адкрылася 7-я аб'яднаная навуковая студэнцкая канферэнцыя вышэйшых медыцынскіх устаноў Прыбалтыкі і Беларусі. Прыехалі ў Гродна і польскія сябры — студэнты Беластоцкай медыцынскай акадэміі. На канферэнцыі было заслухана больш як 150 дакладаў на актуальныя тэмы сучаснай медыцыны.

БАБРУЙСК

Прадукцыя Бабруйскага машынабудаўнічага завода імя Леніна адпраўляецца ў пятнаццаць замежных краін. Сёлета помпавыя ўстаноўкі адгружаны ў Аб'яднаную Арабскую Рэспубліку для Асуанскага гідравузла, нафтаперапрацоўчым заводам Індыі, а таксама ў Інданезію і Румынію. Цяпер на прадпрыемстве асвойваюцца помпы новай маркі. Нядаўна ў першым механізборачным цэху сабрана ўстаноўка для перамяшчэння рыбы з суднаў на рыбзавод. Доследны яе ўзор накіраван для выпрабаванняў на рыбныя промыслы.

МІНСК

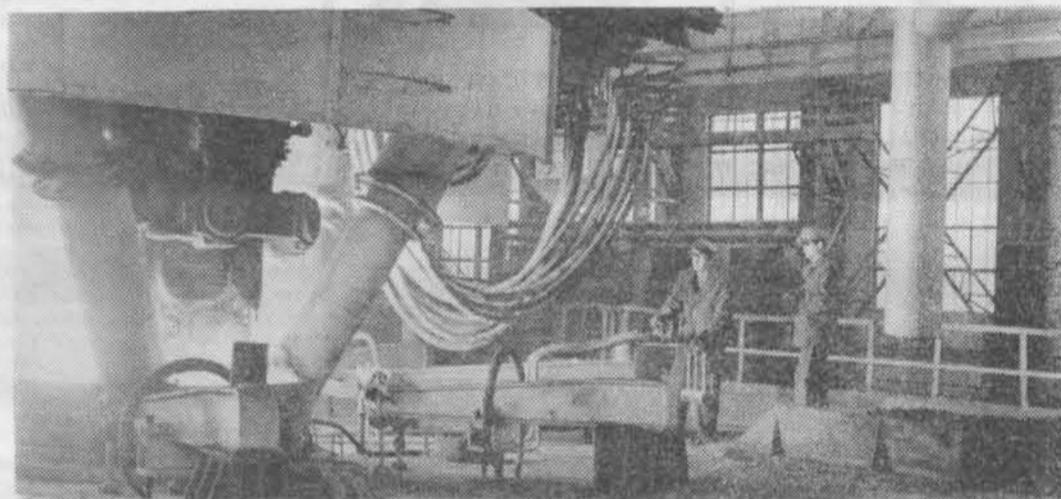
На Мінскім камбінаце буйнаблочных будаўнічых канструкцый асвоена вытворчасць полістырольнага пенапласту. Гэта лёгкі, высакі, якасны ізаляцыйны матэрыял. Пліта з пенапласту памерам 1 метр на 3 метры ваżyць толькі каля 5 кілаграмаў. Ён будзе шырока выкарыстаны ў вытворчасці халадзільнай тэхнікі, домабудаванні, вагона- і суднабудаванні і многіх іншых галінах народнай гаспадаркі.

САЛІГОРСК

Тысячы тон канцэнтраваных угнаенняў звыш плана выпушчаны з пачатку года першы Салігорскі калійны камбінат. Дэтэрмінава выканана квартальнае заданне па пастаўцы угнаенняў калгасам і саўгасам Беларусі. Заканчваецца адгрузка іх на Украіну і ў Прыбалтыку.

МАСКВА

Тут падпісан пратакол аб тавараабароце паміж СССР і Алжырам на 1965 год. Савецкі Саюз паставіць розныя машыны і абсталяванне, пракат чорных металаў, тканіны, цукар, медыкаменты і іншыя тавары. Алжыр будзе экспартаваць фрукты, паперу, тытунёвыя вырабы і інш.

На Запарожскім ферасплаўным заводзе нядаўна ў строй новая печ закрытага тыпу. Усе працы на ёй механізаваны і аўтаматызаваны. Узводзяцца яшчэ дзве такія печы. На здымку: у новым плавільным цэху. Злева — новая печ.

Фота А. КРАСОУСКАГА.

ЗА ЗАСЛУГІ У АСВАЕННІ КОСМАСУ

Берлінскі ўніверсітэт імя Гумальта прысвоіў савецкаму ўрачу-касманаўту Б. Ягору ганаровую навуковую ступень доктара медыцыны гэтага ўніверсітэта.

У прамове, звернутай да Б. Ягорава, дэкан медыцынскага факультэта ўніверсітэта прафесар Ф. Шульд падкрэсліў, што савет факультэта прыняў рашэнне прысвоіць яму гэтую ганаровую ступень за яго навуковыя заслугі ў справе асваення чалавечай касмічнай прасторы і ў асаблівасці за праведзеныя ўпершыню медыцынскія даследаванні фізічнага і псіхічнага стану чалавека ў космасе.

ПЛАН КУЛЬТУРНАГА СУПРАЦОЎНІЦТВА

У Пхеньяне падпісаны план культурнага і навуковага супрацоўніцтва паміж Савецкім Саюзам і Карэйскай Народна-Дэмакратычнай Рэспублікай на 1965 год. План прадугледжвае далейшае развіццё ўзаемных абменаў і супрацоўніцтва ў галіне навукі і асветы, аховы здароўя і спорту, культуры і мастацтва, радзівянчання

і тэлебачання, а таксама паміж творчымі саюзамі.

СЕСІЯ У ХАНОІ

Тут закончыла работу 10-я сесія нарады міністраў арганізацыі супрацоўніцтва чыгунак. У рабоце сесіі прынялі ўдзел міністры чыгуначнага транспарту 12 сацыялістычных краін, у тым ліку дэлегацыя Савецкага Саюза.

ДЛЯ УМАЦАВАННЯ ДРУЖБЫ

Два тыдні гасціла ў Тунісе дэлегацыя савецкіх жанчын, якую ўзначальваў рэктар Цэнтральнага інстытута ўдасканалення ўрачоў М. Каўрыгіна. Дэлегацыя быў аказан выключна цёплы прыём. «Нам даставіла вялікае задавальненне сустрэць дарагіх савецкіх гасцей у нашай краіне, — заявіла старшыня нацыянальнага саюза туніскіх жанчын Радхія Хадад, — мы абмеркавалі з імі многія пытанні, што маюць узаемную цікавасць. Гэтыя сустрэчы, несумнення, садзейнічалі далейшаму ўмацаванню дружбы і супрацоўніцтва паміж жаночымі арганізацыямі нашых краін».

ГОСЦІ АЛЖЫРА

Алжырская сталіца ўрачыста сустрэла савецкіх лётчыкаў-касманаўтаў Ва-

лянціну Нікалаеву-Церашкову і Андрыйна Нікалаева. Лётчыкі-касманаўты знаходзяцца ў Алжыры ў якасці гасцей урада Алжырскай Рэспублікі.

ДЭМАКРАТЫЧНАЯ РЭСПУБЛІКА В'ЕТНАМ. Работніца аўтарамонтажнага завода ў Хоа Бине Туан Нха. Усе вырабленыя ёю дэталі толькі выдатнай якасці. Патрыётка — выдатны стралок у атрадзе самаабароны завода.

НАШЫ **КАРЭСПАНДЭНТЫ** **ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ**

Адным з арганізатараў партызанскага руху на Беларусі быў Дзмітрый Цімафеевіч Гуляеў. Застаўшыся на часова акупіраванай фашыстамі тэрыторыі, ён арганізаваў атрад, які хутка вырас у брыгаду. Гуляеўцы знішчалі варажыя гарнізоны, рабілі на дарогах засады, узрывалі эшалоны. Слава аб партызанах Гуляева разрасталася ўсё шырэй і шырэй. Аб іх народ складаў легенды і песні.

Адважны камандзір загінуў у няроўным баі з ворагам. У Старобіне, на беразе малаўнечай Случы, партызаны пахавалі Героя Савецкага Саюза Дзмітрыя Цімафеевіча Гуляева. Яго імя названы калгас на Любаншчыне, вуліца Старобіна, у адной са школ якога створан куток героя.

Нядаўна да хлебарабаў сельгасарцелі імя Гуляева прыязджаў брат героя Васіль. Ён працуе аграномам у Кіраваградскай вобласці. Цёпла сустрэлі калгаснікі дарагога гасця. Яны паказалі яму сваю гаспадарку. Там, дзе фашысты пакінулі руіны і папалішчы, выраслі прыгожыя, добраўпарадкаваныя вёскі. Васіль Гуляеў пабываў таксама на месцах баёў, сустракаўся з людзьмі, якія ваявалі разам з яго братам.

В. БЫЧОК.

«Я часта ўспамінаю аб тых днях, якія правёў на вашай зямлі, аб добрай сустрэчы, аб гарачым прыёме ў Маладзечна на фабрыцы музычных інструментаў. Прашу перадаць прывітанне маім баявым таварышам Мікалаю Сцепанцову з вёскі Чырвоная і Аляксею Шульгіну з фабрыкі музычных інструментаў».

Гэта радкі з пісьма, якое нядаўна прыслаў з Чэхаславакіі сваім маладзечанскім сябрам Эміль Баліш. У гады вайны ён не захацеў служыць фашысцкім захопнікам і не далёка ад Маладзечна перайшоў са сваімі сябрамі да беларускіх партызан. Разам з імі Баліш хадзіў на заданні, узрываў чыгуначныя масты, знішчаў сувязь, варажыя гарнізоны. Эміль Баліш быў бяспаспартным партызанам, цудоўным таварышам. А калі Беларусь была вызвалена ад акупантаў, ён уступіў у чэхаславацкі корпус генерала Свабоды, які быў сфарміраваны ў Савецкім Саюзе.

Прайшло 20 год. І вось летась падпалкоўнік Чэхаславацкай Арміі Эміль Баліш прыехаў у Савецкі Саюз і наведваў баявых сяброў, прайшоў па старых партызанскіх сцяжынках, пазнаёміўся з горадам. Наведаў ён і брацкую магілу, дзе пахаваны партызаны.

З таго часу сталі прыходзіць у Маладзечна цёплыя пісьмы з Чэхаславакіі. Жыве дружба, якая нарадзілася ў суровыя гады вайны.

Я. ГУРЫНОВІЧ.

У Бярозаўскім аддзяленні «Сельгастэхніка» ўкаранёна новая тэхналогія рамонтных рухавікоў, якая дае высокі эканамічны эфект. Работай бярозаўскіх рамонтнікаў зацікавіліся ў многіх іншых аддзяленнях «Сельгастэхніка» і на рамонтных заводах. З гэтай азнаменнасцю прагрэсіўнай тэхналогіяй у Бярозу прыязджалі прадстаўнікі розных саюзных рэспублік. Пабывалі тут і спецыялісты з Індыі.

Новы метад рамонтных рухавікоў дэманстравалася і на Выстаўцы дасягненняў народнай гаспадаркі СССР у Маскве. За паспяховае ўкараненне прагрэсіўнай тэхналогіі выставачны камітэт узнагародзіў залатымі і срэбранымі медалямі многіх работнікаў аддзялення.

Е. СЯЛЕНА.

ВЕСТКІ З МІНСКАГА РАЁНА

Рабочыя саўгасаў і калгаснікі Мінскага раёна летась атрымалі 1009 пуцёвак у дамы адпачынку і санаторыі. 260 пуцёвак выдана сельскім працаўнікам бясплатна, астатнія — з даплатай 20—30 працэнтаў іх кошту.

Многія юнакі і дзяўчаты па турысцкіх пуцёўках пабывалі за рубяжом. Звеняныя калгаса імя Гастэлы Іван Алейнікаў і рахункавод калгаса «Радзіма» Зіна Жаўток ездзілі ў Польшчу. Сакратар камсамольскай арганізацыі калгаса «Расія» Ліда Бягун наведала Чэхаславакію, а бухгалтар сельгасарцелі імя Войкава Тамара Арнатовіч — Германскую Дэмакратычную Рэспубліку.

Вялікае будаўніцтва ідзе ў калгасе імя Кірава. У цэнтры гаспадаркі ўзведзен клуб з прасторнай глядзельнай залай і стацыянарнай шырокаэкраннай кінаўстаноўкай. У вёсцы Куркавічы пабудаван новы магазін. Калгас дапамагае людзям у будаўніцтве і рамонце жылых дамоў: прадастаўляе транспарт, будаўнічыя матэрыялы, грашовыя крэдыты.

Здавалася б, легкая аўтамашына — не прадмет першай неабходнасці. Але калі механізатар Дубовік звярнуўся ў праўленне з просьбай выдаць яму крэдыт для набыцця «Масквіча», праўленне калгаса не адмовіла чалавеку. Збіраецца купіць аўтамашыну з дапамогай арцелі і калгаснік Раткевіч.

Пачалася ў калгасе газіфікацыя. Цяпер ідзе мантаж газавых пліт у 86 дамах.

Клінічны гарадок пабудаваны ў вёсцы Пяцёўшчына: вялікі прыгожы будынак амбулаторыі, а побач з ім — бальніца з сучасным медыцынскім абсталяваннем. Нядаўна здадзены ў эксплуатацыю яшчэ адзін корпус. У ім размясцілася дзіцячае аддзяленне на 30 ложкаў. Тут пяць палат, пакоі для адпачынку, працэдурная.

У калгасе «Новы быт» працуе школа матацыклістаў. У ёй навучаецца каля 40 калгаснікаў, якія хочуць набыць уласныя матацыклы.

У дваццаці пяці школах Мінскага раёна створаны куткі інтэрнацыянальнай дружбы. Вучні перапісваюцца са школьнікамі Чэхаславакіі, Польшчы, ГДР, Кубы і іншых краін.

В. АКУЛІЧ.

МАСКВА

У Маскве адбыўся Пленум Цэнтральнага Камітэта КПСС. Пленум абмеркаваў даклад Л. І. Брежнева «Аб неадкладных мерах па далейшаму развіццю сельскай гаспадаркі СССР» і адзінадушна прыняў пастанову па гэтым пытанні.

З паведамленнем «Аб выніках Кансультацыйнай сустрэчы прадстаўнікоў камуністычных і рабочых партый 1—5 сакавіка 1965 года» выступіў сакра-

тар ЦК КПСС М. А. Суслаў. Пленум Цэнтральнага Камітэта КПСС адзінадушна прыняў пастанову па гэтым пытанні.

Пленум ЦК КПСС разгледзеў арганізацыйныя пытанні.

Пленум перавёў К. Т. Мазурава з кандыдатаў у члены Прэзідыума ЦК КПСС, абраў Д. Ф. Усцінава кандыдатам у члены Прэзідыума ЦК КПСС і сакратаром ЦК КПСС.

Пленум вызваліў Л. Ф. Ільчова ад абавязкаў сакратара ЦК КПСС.

МІНСК

У Мінску адбыўся пленум ЦК КП Беларусі, які разгледзеў арганізацыйныя пытанні.

У сувязі з пераходам Мазурава К. Т. на работу ў Савет Міністраў Саюза ССР пленум ЦК КП Беларусі вызваліў яго ад абавязкаў першага сакратара і члена Прэзідыума ЦК КПБ.

Першым сакратаром ЦК КП Беларусі абран Машэраў П. М.

К. Т. МАЗУРАУ

Д. Ф. УСЦІНАУ

О НЕОТЛОЖНЫХ МЕРАХ ПО ДАЛЬНЕЙШЕМУ РАЗВИТИЮ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА СССР

В Москве закончился очередной Пленум Центрального Комитета Коммунистической Партии Советского Союза. На Пленуме с докладом выступил Первый секретарь ЦК КПСС Леонид Ильич Брежнев.

Интересы неуклонного роста социалистической экономики страны, повышения материального уровня советских людей, сказал он, требуют осуществления ряда крупных мер по дальнейшему подъему сельскохозяйственного производства. Мы исходим из того, что развитие экономики сельского хозяйства — это дело всей партии и всего народа. Советское сельское хозяйство базируется на самой передовой общественной системе, которая выдержала испытание временем и всем ходом исторического развития доказала свою непреодолимую жизненную силу.

Л. И. Брежнев подчеркнул, что сентябрьский Пленум ЦК КПСС 1953 года имел важное значение. Он разработал правильный курс в области сельского хозяйства. И пока его решения проводились в жизнь, мы имели определенные результаты, немало было сделано в организационно-хозяйственном укреплении колхозов и совхозов, улучшении их материально-технической базы и повышении материальной заинтересованности работников села. Было увеличено производство зерна за счет освоения целинных и залежных земель. За первые пять лет после сентябрьского Пленума ЦК КПСС 1953 года в стране расширились посевные площади, повысилась урожайность, увеличилась валовая и товарная продукция сельского хозяйства.

Однако, сказал далее Л. И. Брежнев, эти положительные результаты, к сожалению, не были закреплены и развиты дальше. Мы оказались перед фактом, что в последние

годы развитие сельского хозяйства замедлилось. Наши планы по его подъему остались невыполненными. Л. И. Брежнев привел данные, которые позволяют сделать вывод: если до 1959 года происходил заметный подъем сельского хозяйства, то в последующий период оно, по существу, стало топтаться на месте. Объясняя причины такого положения, докладчик отметил, что требования экономических законов развития социалистического сельского хозяйства учитывались недостаточно полно, а нередко даже игнорировались. В практике руководства сельским хозяйством последних лет все более брали верх действия чисто волевого характера, особенно в области планирования, ценообразования, финансирования, кредитования. Сложившаяся обстановка не может не вызвать у нас серьезной озабоченности по поводу такого положения дел. В связи с этим Президиум ЦК КПСС разработал и вносит на рассмотрение Пленума важные экономические мероприятия, направленные на организационно-хозяйственное укрепление колхозов и совхозов.

Так, предлагается усовершенствовать и улучшить всю систему заготовок сельскохозяйственных продуктов. Прежде всего необходимо перейти к твердым планам заготовок на ряд лет. В них должны гармонично сочетаться общегосударственные интересы и интересы колхозов и совхозов. Утвержденный ранее план закупок зерна на нынешний год предусматривается снизить с 65 миллионов 600 тысяч тонн до 55 миллионов 700 тысяч тонн. План закупок в таком размере предлагается установить твердым и неизменным на все годы предстоящей пятилетки, включая 1970 год. Одновременно предполагается повысить, начиная с урожая

этого года, основные закупочные цены на пшеницу, рожь и некоторые другие зерновые культуры примерно от 50 до 100 процентов к ныне действующим ценам. Кроме того, в целях поощрения продажи колхозами и совхозами продукции сверх плана предлагается установить на пшеницу и рожь надбавку в размере 50 процентов к основной закупочной цене. Таким образом, если колхозы и совхозы будут работать лучше, добиваться высокой урожайности зерновых, то они смогут иметь дополнительные доходы от сверхплановой продажи хлеба государству.

Конечно, осуществление предлагаемых мер связано с дополнительными затратами государства. И государство идет на это, имея в виду выделить средства за счет перераспределения внутригосударственного бюджета. Мы убеждены, что в результате этой помощи колхозы и совхозы значительно увеличат производство хлеба, а государство получит возможность закупить его намного больше, чем теперь. В то же время в хозяйствах будет оставаться больше хлеба на внутреннюю потребность.

Говоря о состоянии дел в животноводстве, докладчик сообщил, что предполагается также установить твердый план заготовок на скот, птицу, молоко, шерсть и другие продукты. С учетом зональных особенностей будут установлены надбавки к закупочным и заготовительным ценам на продукты животноводства в размере от 20 до 70 процентов. А в высокогорных районах страны — до 100 процентов. Л. И. Брежнев подчеркнул, что увеличение закупочных цен будет проведено без повышения существующих розничных цен на хлеб, крупу, мясо и мясопродукты.

Значительную часть своего доклада Первый секретарь

ЦК КПСС посвятил вопросам укрепления материально-технической базы сельского хозяйства. Он сказал, что за годы текущего семилетия в стране увеличился парк тракторов, грузовых автомобилей, сельскохозяйственных машин, повысилась энергооборуженность сельского труда. Однако оснащенность техникой колхозов и совхозов остается еще недостаточной. Интересы подъема сельского хозяйства требуют резкого увеличения выпуска необходимой селу техники, повышения ее качества.

Президиум ЦК КПСС считает необходимым пойти на значительное увеличение капиталовложений в сельское хозяйство. Мы сейчас работаем над составлением нового пятилетнего плана. В этом плане намечается по линии государства и колхозов вложить в сельское хозяйство 71 миллиард рублей. Причем государственные капиталовложения составят 41 миллиард рублей. Л. И. Брежнев подчеркнул, что это примерно столько же, сколько было вложено в сельское хозяйство за 19 послевоенных лет.

Докладчик назвал цифры, которые показывают, как за пятилетие должен увеличиться выпуск важнейших видов техники. К концу 1970 года производство тракторов достигнет 625 тысяч штук в год, то есть увеличится почти вдвое в сравнении с 1964 годом. За пять лет сельскому хозяйству предполагается поставить 1 миллион 790 тысяч тракторов. Производство зерновых комбайнов к концу пятилетия возрастет с 84 тысяч до 125 тысяч в год. Чтобы выполнить обширную программу, нам необходимо построить около 80 новых заводов и цехов, в сооружение которых в течение пятилетия предусматривается вложить более четырех миллиардов рублей.

Докладчик остановился так-

Изложение доклада

Первого секретаря ЦК КПСС Л. И. Брежнева на Пленуме ЦК КПСС

же на вопросах электрификации сельского хозяйства, увеличения выпуска минеральных удобрений, а также развития ирригации и мелиорации. Он подчеркнул важную роль науки в подъеме сельскохозяйственного производства.

Л. И. Брежнев отметил, что в земледелии нашей страны исторически сложились два типа общественного хозяйства — совхозы и колхозы, базирующиеся на двух формах социалистической собственности — государственной и колхозно-кооперативной. Опыт показал, что умелое сочетание развития этих двух типов хозяйства позволило нам перестроить сельскохозяйственное производство на социалистической основе. Надо полагать, что эти два типа общественного хозяйства еще длительное время будут существовать и развиваться. Докладчик призвал и впредь всемерно укреплять и развивать демократические принципы управления делами колхозов. Он предложил вернуть подготовку к третьему всесоюзному съезду колхозников с тем, чтобы созвать его уже в будущем году. На этом съезде предполагается рассмотреть новый примерный устав сельскохозяйственной артели.

В заключение доклада Первый секретарь ЦК КПСС Л. И. Брежнев сказал, что внесенные на рассмотрение участников Пленума предложения по подъему сельского хозяйства и связанные с ними крупные государственные вложения продиктованы самой жизнью, назревшей общенародной потребностью. Мы глубоко убеждены, подчеркнул он, что они помогут поставить колхозы и совхозы на более прочную материальную базу и создать такие объективные условия, которые позволят планомерно и уверенно вести вперед сельское хозяйство.

СЕГОДНЯ В НОМЕРЕ

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Советское правительство и Коммунистическая партия уделяют большое внимание вопросу увеличения производства продуктов сельского хозяйства. Даже американский научно-исследовательский институт, который занимается социально-экономическими проблемами, вынужден заметить, что советские люди уже теперь питаются лучше, чем большинство людей в мире («ДЛЯ НАРОДНАГА ДАБРАБЫТУ»).

«У ШАСНАЦЦА ЮНАЧЫХ ГАДОУ» — так называется корреспонденция, в которой рассказывается о юном патриоте Мише Белуше, совершившем в годы Великой Отечественной войны героический подвиг. Миша родился в деревне Руда-Липичанская на Гродненщине. 1939 год принес крестьянам Западной Белоруссии свободу, но вскоре началась война. Фашисты расстреляли Мишиного отца, сожгли родную деревню. Михаил Белуша ушел в партизаны. В бою у деревни Купицк юноша закрыл своим телом ам-

бразуру вражеского дзота и тем самым помог товарищам одержать победу.

Федор Левонюк осенью прошлого года приезжал в Белоруссию. Вернувшись в Уругвай, в клубе им. Горького он сделал доклад, в котором поделился своими впечатлениями обо всем увиденном на Родине. Москва, Минск, Брест, Кобрин предстали перед нашим земляком совсем новыми, преображенными городами. Колхоз имени Дзержинского Слуцкого района, «Беларусь» на Брестчине, родная деревня Томашки произвели на гостя очень хорошее впечатление («НАРОД — ПРАЦАУНІК, СТВАРАЛЬНІК, ГАСПАДАР»).

В конце марта в Минске проходила III республиканская Декада народного творчества. Она стала настоящим праздником песни, танца, музыки. Трудно не только рассказать обо всех коллективах, покоривших зрителей, но просто перечислить их. Это и Витебский народный ансамбль «Маладосць», и народный ансамбль песни и танца минских тракторозаводцев «Лявоніха», и драматический коллектив Оршанцев «Третья патетическая» и «Кремлевские куранты». Члены жюри, в состав которого входили видные деятели белорусского искусства, оказались

в затруднительном положении: кому отдать предпочтение? Общий уровень произведений, исполняемых на Декаде, был очень высок («ВЕЧНА ЖЫВЫЯ КРЫНІЦЫ»).

Датский журналист Энс Браннер по приглашению Союза советских журналистов провел несколько месяцев в Советском Союзе. В результате в датских газетах появился ряд очерков, в которых Браннер описывает свои впечатления. Мы публикуем один из очерков — «ГОРОД У СТЭПЕ», в котором рассказывается о городе целинников Целинограде.

«АУТОГРАФ САПЕРА» — это корреспонденция об отважном командире саперов лейтенанте Веселове, спасшем жизнь многим людям, разминировавшим сотни зданий на Украине, в Венгрии, Румынии. Украинский поэт Терень Масенко в только что опубликованном Харькове обратил внимание на короткие надписи на домах: «Мин нет. Веселов». Поэт написал тогда «Балладу о саперах», посвященную лейтенанту Веселову. Владимир Григорьевич Веселов, белорус по национальности, родом из Бобруйска. Теперь он уже майор, служит на Дальнем Востоке. Недавно Терень Масенко написал «Продолжение баллады», где рассказывает о дальнейшей судьбе Владимира Веселова.

СЛЕДЫ ВАРВАРА

Посмотрите на этот фотоснимок. Не правда ли, настоящая бюргерская идиллия. Позируют члены одной из семей западногерманского города Целле, что под Гоновером. Вспомните улыбающееся лицо третьего слева. Там, в Целле, он отзывается на имя Альберта Крюгера. Оно ничего не говорит соседям. В Белоруссии же его звали Александр Ермольчик. Это его настоящее имя, имя, которое проклинают многие жители Хойникского района.

Посылая письмо и эту фотографию своему дальнему родственнику в СССР, он писал, что живет в Западной Германии, имеет семью, собирается строить особняк.

Он жив, дышит воздухом. Живет, зная, что там, в селах и деревнях возле белорусского городка Хойники, его черное имя произносят с ненавистью и презрением. Там, в Хойниках, у него одно имя: варвар!

Да, третий справа — это он, А. Ермольчик, предатель, подручный нацистов, садист, который лично и вместе с такими же, как и он, извергами по приказу фашистов расстрелял, удушил, замучил в 1941 — 1943 годах сотни мирных людей. Да, ему пока еще удалось избежать возмездия под крылышком боннской Фемиды, несмотря на то, что Советское правительство потребовало от правительства ФРГ выдачи Ермольчика советским властям для предания законному суду в соответствии с международными соглашениями и решением Генеральной Ассамблеи ООН о выдаче и наказании военных преступников. До сих пор один из главных виновников кровавых трагедий поселка Хойники свободно разгуливает по земле ФРГ.

Молчание западногерманской Фемиды поистине странно. Ведь преступления Ермольчика подтвердили около пятисот свидетелей, а также его бывшие сообщники. Муки убитых им, расстрелянных, задушенных стариков, женщин и детей, элементарная гуманность требуют: убийца должен понести кару, которую ему определит советский народ. Слишком тяжки преступления Ермольчика, чтобы их можно было забыть, слишком много оставил он жутких следов на белорусской земле.

Вот только некоторые из них.

Итак, первое слово Надежде Дейкун, женщине, пережившей свою смерть.

«Как сегодня, помню 22 декабря 1942 года, — вспоминает она. — В этот день без всякой причины меня арестовали и привели к Ермольчику. Он вывернулся на меня так, что его рябоватое лицо стало багровым. Потом стал избивать, кричал:

— Сознавайся, где партизаны?!

А что я могла сказать ему, если я не знала, где они.

Два дня держали меня в холодном помещении, допрашивали и били. Бил сам Ермольчик, били его полицейские до тех пор, пока держалась на ногах. А 24 декабря меня и еще семнадцать женщин и девушек пригнали к помещению Хойникской полиции, приказали сделать «загон» из колючей проволоки и стоять в нем до особого распоряжения Ермольчика. Целый день голодные, полураздетые пробыли мы на снегу, а вечером нас перегнали в одно из зданий, переоборудованных при фашистах в тюрьму. Там нас уже ждала машина. Нам приказали по одной забираться в кузов и ложиться лицом вниз. Потом в кузов вскочили пьяные полицейские. Ермольчик сел в кабину, и машина тронулась. Вскоре она остановилась в сосновом перелеске, за кладбищем. Предчувствуя страшное, женщины заплакали. Но разве могли тронуть извергов слезы! Тут же из кабины выскочил Ермольчик и вместе с полицейскими стал стаскивать нас с машины. Стаскивали, раздвали и тут же, на краю заранее вырытой ямы, расстреливали.

Пришла и моя очередь. Кто-то сорвал с меня жакет, потом платье. И вдруг свет померк у меня в глазах...

Не знаю, сколько времени прошло, но я пришла в себя. Рядом кто-то стонал. Помогая друг другу, мы стали выбираться из-под трупов. Нас выволокли из могилы четверо: я, девушка Дуся (фамилии не помню), Соня Науменко из деревни Черновцы и Шура Петренко из Тульгович. Тяжело раненные, мы разошлись в разные стороны. Кое-как я добралась до деревни Настолье к моей знакомой Ульяне Фроловой, которая обмыла и перевязала мои раны. До сих пор считаю чудом, что я осталась живой: ведь пуля вошла мне в затылок и вышла в правую щеку.

Позже я узнала о судьбе остальных. Дусе и Соне удалось укрыться у добрых людей, а Шура Петренко раненная в голову и ногу, уйти далеко не смогла. Утром полицейские расстреляли ее еще раз.

Разве можно забыть лица своих убийц, раз-

ве можно простить? Разве только эти пятнадцать смертей на счету Ермольчика?

У меня до сих пор стоит в глазах кошмарная картина расстрела моей знакомой Анны Авдеевко и ее двух малых деток весной 1942 года. Она шла с ними по улице. И всех их прямо среди бела дня убил он же, Ермольчик...

А вот что рассказывает Вера Щуковская, проживающая в городском поселке Хойники, Заболотье, 177.

«Однажды ко мне прибежал приемный сын Саша и крикнул:

— Мама! Федю арестовали!

После я узнала, что моего сына схватили полицейские Обмочнев и Сацуро. Зная, что они этим не ограничатся, я вместе с приемной дочерью Марией, женой Федора Аней и их ребенком ушла ночевать в другое место. На второй день я пошла к комендатуре. Там было уже много людей, а во дворе стояло несколько автомашин. Начали выводить арестованных. Федя среди них не было. Потом командовавший погрузкой Ермольчик крикнул:

— А где тот, что в отдельном кабинете?

И тут вывели Федю. Один глаз у него был выбит, руки вывернуты, а правая нога не сгибалась.

Я крикнула:

— Феденька, родной, что они с тобой сделали?!

— Прощай, мама! — крикнул он.

Ермольчик выхватил пистолет и бросился ко мне. Но один из полицейских, наверное, пожалелся надо мной и сказал, что я не родная мать Федя. Ермольчик выругался и ударил меня пистолетом по голове.

Вечером, когда я пришла в сознание, мои приемные дети Саша и Вася пошли в сосновый лесок, где обычно расстреливали жителей Хойник, и принесли оттуда галюш и портянку Федя. Ермольчик со своими бандитами убил тогда около восьмидесяти человек.

Свидетельствует жительница Хойник Юлия Бельская (ул. Гастелло, 24):

«Летом 1942 года меня неожиданно арестовали и стали избивать, несмотря на то, что я была беременной. Вместе со мной был арестован и мой сосед старик Грибовский. Полицейские полили ему спину бензином и стали бить. Потом подошел Ермольчик, схватил старика и бросил его в яму с нечистотами. Около часа пробыл там несчастный. Когда его вытащили, старик был уже сумасшедшим. И тогда Ермольчик снова бросил его в яму и расстрелял».

Еще один страшный рассказ очевидца Е. Лещуна, ныне рабочего совхоза «Березиновский» Челябинского района Челябинской области.

«Я работал тогда в Хойниках шофером, — свидетельствует он. — Помню, однажды сели в машину человек десять полицейских и приказали мне ехать в деревню Гноево через Дворище и Новоселки. По дороге они арестовали около сорока цыган. Затем мне приказали подъехать к разрушенному колодцу. Цыган согнали с машины. Чувствуя, что их расстреляют, они стали в круг, взялись за руки и запели какую-то песню. Подталкивая штыками, полицейские стали теснить цыган к яме, а затем открыли огонь из карабинов и автоматов. Несколько ребятшек осталось в живых. Тогда полицейские подняли их на штыки и сбросили в яму...».

Остается добавить: и это убийство было совершено по приказу начальника Хойникской полиции Ермольчика.

Разве это не говорит о том, что «операции против коммунистов и партизан» служили для Ермольчика лишь ширмой для упрямлений в садизме? Подтверждение этому и трагедия в лесу возле деревни Омельковщина в январские дни 1943 года. Тогда пятьдесят полицейских во главе с цуфюрером Ермольчиком под видом «операции против партизан» расстреляли более восьмидесяти стариков, детей и женщин, спасавшихся в лесу от обстрелов. Ермольчик первый от-

крыл по безоружным людям огонь из ручного пулемета. Он стрелял долго, даже по трупам.

И снова трупы, трупы невинных там, где прошел зверь-Ермольчик.

Лето 1942 года. Десять полицейских во главе с Ермольчиком появляются в деревне Мокиш и останавливаются у дома Е. Ермольчик, женщины, крестившей его детей от первой жены. Он вошел в дом, и вскоре там раздался выстрел. Потом во двор вышла Е. Ермольчик и ее трое детей. Позади них шел Ермольчик с пистолетом в руке.

— Пощади, Александр! — рыдала она. — Пощади!

— Иди, сука! — крикнул он.

Они стали возле стены сарая — мать и трое детей. Ермольчик поднял руку, грянули четыре выстрела. Затем варвар чиркнул спичкой, поднес ее к стрехе.

Хойники. Лето 1942 года. К одному из домов поселка подходит Ермольчик. В этом доме живет Антон Карась. Он отмечает день своего рождения. Гремит выстрел, и торжество превращается в смерть. Ермольчик подходит к столу и спокойно забирает бутылку с самогонем. А вскоре в помещении полиции убийца вместе со своими друзьями уже отмечал новую «удачную операцию».

Осень 1942-го. Двое советских раненых солдат, попавших в плен, пилат дрова в одной из деревень Хойникского района. К ним подъезжает Ермольчик и полицейский Л. Смольский. Пленные прекращают работу, смотрят на подъехавших.

— А ну, подойти ко мне! — командует Ермольчик.

Они подходят.

— Повернитесь!

Они поворачиваются. Тут же Ермольчик и Смольский набрасывают им на шею петли из бранных ремней. Палачи не снимают со своих жертв петли до тех пор, пока люди не перестают дышать.

...По одной из улиц полицейский Ю. Зеленкевич ведет любимца поселка баяниста цыгана Мишку. Он идет со своим неразлучным баяном, стройный, красивый. Даже полицейские не подозревают, что Мишке осталось жить считанные минуты.

— Что, танцы сегодня будут? — спрашивают они.

— Да, будут, — цедит сквозь зубы Зеленкевич.

Они вошли в помещение начальника полиции Ермольчика, через несколько минут снова показались на крыльце, только Мишка был уже без баяна.

— Шагай к яме! — крикнул ему Зеленкевич.

Мишка стал возле роковой ямы, вырытой во дворе полиции специально для экстренных случаев, и тут же раздавался выстрел. Таков был приказ Ермольчика, выносившего приговоры по своему усмотрению.

Декабрь 1941 года. Несколько полицейских во главе с Ермольчиком ведут группу евреев. Они идут недолго, до первой канавы. А через несколько минут она была уже завалена трупами.

Это только часть преступлений Ермольчика. Но разве даже этих фактов недостаточно федеральному прокурору, чтобы выдать варвара на суд народа? Разве не является кощунством сам факт, что убийца не только разгуливает на свободе, но и процветает? Разве это не глумление над чувствами людей, не позор для граждан ФРГ, власти которой любезно предоставили убежище и подданство матерому садисту?

Может быть, властям ФРГ неизвестно, что в 1963 году в Хойниках состоялся суд над некоторыми членами банды Ермольчика, которые перед лицом народа подтвердили эти и другие зверства? Что может быть достовернее, чем рассказы самих убийц!

Вот выдержка из показаний полицейского Ю. Зеленкевича.

«Осенью 1942 года, — свидетельствует он, — я принимал участие в расстреле десяти жителей Хойник. Мы погрузили их на машины и повезли в район кладбища. Приговоренных сопровождали около сорока полицейских и несколько немцев из СД. Когда машины подошли к заранее вырытым ямам, Ермольчик дал нам команду построиться в две шеренги, сквозь которые должны были проходить смертники. Их раздевали, стаскивали в яму, где стоял Ермольчик и немцы из СД. Они и стреляли в людей. За полчаса все шестьдесят были расстреляны. Их вещи мы разделили между собой».

Несколько дней спустя по приказанию Ермольчика я и С. Смольский арестовали и расстреляли четверых цыган. Когда мы вернулись, Ермольчик спросил:

— Ну как, покончили?

— Да, — ответил я. — Покончили.

— Ну вот и хорошо, — сказал он. — Теперь я могу с аппетитом пообедать».

Да, очевидцы утверждают, что у этого садиста пропал аппетит, если он не убивал за день два-три человека!

Вы понимаете, господин федеральный прокурор, какого зверя вы защищаете! Недаром же он получил «медаль за храбрость» из кровавых рук нацистов, которым он служил и преступные приказы которых выполнял.

Таков далеко не полный перечень жутких зверств Ермольчика на белорусской земле, того самого Ермольчика, который и поныне живет в Целле под Гоновером.

Не может быть и речи о забвении этих зверств! Правосудие должно свершиться!

В. ХЛИМАНОВ.

Хойники — Минск.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

ДЛЯ ДАБРАБЫТУ НАРОДА

ЧУВСТВО негодовання вызывае у всех честных людей намерение боннских властей амнистировать военных преступников «за истечением срока давности». Но ведь если уловленного преступника, совершившего только одно убийство, закон требует разыскивать 20 лет, то какой должен быть установлен «срок давности» за тысячи убийств? Сотни и тысячи лет не сотрут памяти о зверствах фашистов, о массовых убийствах стариков, женщин и детей, о сожжении мирных городов и деревень, о фабриках смерти — концлагерях.

От имени эмигрантов, от имени наших друзей — французских шахтеров мы протестуем против этого беззакония. Военным преступникам не должно быть прощения.

Станислава и Владимир ЛИХОТА

Франция.

Я ЧИТАЮ в газетах, что боннские власти хотят прекратить розыск и наказание гитлеровцев, и вспоминаю родной Минск в 1941—42 годах. Виселицы в сквере, замученные партизаны в университетском городке, ужасы гетто, замерзшие военнопленные на товарном вокзале... А сейчас эти палачи свободно расхаживают по улицам западногерманских городов, как, например, убийца Ермольчик в городе Целле. Простить их «за давностью времени»? Никогда!

П. КРЫЖАНОВСКАЯ.

ФРГ.

МОЮ младшую сестру Надежду фашисты заживо сожгли вместе с тремя ее мальчиками в деревне Ленино. Старшую сестру Федору с мужем и четырьмя детьми застрелили. Брат Борис погиб от рук карателей в деревне Замочичи. Я был вывезен в Германию в концлагерь. Носил знак «Ост», работал свыше сил, а ел мерзлую капусту с червями и конскими костями.

Разве могу я простить это нацистам?

Ян ЧОПЧИЦ.

США.

НА ВЕКІ вечныя няма даравання фашыстам, якія здэкаваліся з нашага народа. Я сама была вывезена з Беларусі ў лагер пад Берлінам і перажыла ўсе яго пакуты. Вязняў збівалі палкамі да крыві, на ноч ставілі ў халодную ваду, а раніцай прымушалі ісці на работу. А колькі людзей адпралялі ў газавыя камеры і крэматыры! Колькі б ні пазбягалі адплаты фашысцкай злачыніцы, а мусяць быць пакараны, як каралі яны калісьці мірных людзей з акупіраваных краін. Бо дзе ж тады справядлівасць і правасуддзе, калі дараваць такім вылюдкам?

Марыя ЖУРАЎСКАЯ.

Францыя.

Наш урад і Камуністычная партыя надаюць сур'ёзную ўвагу пытанням павелічэння вытворчасці прадуктаў сельскай гаспадаркі. У адным з матэрыялаў амерыканскага навукова-даследчага інстытута, які займаецца сацыяльна-эканамічнымі праблемамі, сказана: «Савецкія людзі ўжо зараз харчуюцца лепш у сэнсе спажываемых калорый і якасці прадуктаў, чым большасць людзей у свеце». Такі вывад зроблен інстытутам, які наўрад ці імкнецца аздобіць савецкую рэчаіснасць. Што ж датычыць Беларусі, то ў ёй на душу насельніцтва спажываецца цяпер мяса больш, чым у Англіі і Нарвегіі, а малака — больш, чым у Англіі, Заходняй Германіі і Злучаных Штатах Амерыкі.

І ўсё ж тое, што намі дасягнута, — не мяжа. Мы хочам, каб стол савецкіх людзей быў яшчэ больш багатым, а прадукты харчавання больш таннымі. Што ж будзе зроблена для гэтага ў Беларусі толькі сёлета?

За гады Савецкай улады прамысловы патэнцыял рэспублікі настолькі вырас, што цяпер у нас больш адчувальна, чым калі-небудзь, ідзе працэс збліжэння тэмпаў вытворчасці сродкаў вытворчасці і тавараў спажывання. Напрыклад, дзяржаўны план развіцця народнай гаспадаркі Беларусі на 1965 год, зацверджаны парламентам рэспублікі, прадугледжвае рост прадукцыі цяжкай прамысловасці ў параўнанні з 1964 годам на 10,4 працэнта, а галін індустрыі, якія выпускаюць тавары шырокага спажывання, у тым ліку і харчовыя, — у сярэднім на 8 працэнтаў. Як бачна, розніца ў тэмпах зусім невялікая. І гэта адчуе кожны жыхар нашай рэспублікі. Для прыкладу, выпрацоўка цукру і крухмалу ўзрасце амаль на 24 працэнта, круп — больш чым на 13 працэнтаў, значна павялічваецца вытворчасць малака, мяса, сыра. Наогул на развіццё харчовай і рыбнай прамысловасці сёлета выдаткавана сродкаў амаль на 19 працэнтаў больш, чым у 1964 годзе. Будучы здадзены ў эксплуатацыю цукровы завод у Слуцку, масласыраварныя заводы ў Навагрудку, Ашмянах, Буда-Кашалёве, малочны завод у Пінску і шмат іншых прадпрыемстваў.

У апошнія гады ў Беларусі распрацавана шырокая праграма хуткай і ўсебаковай хімізацыі сельскай гаспадаркі. Толькі сёлета больш чым палавіна капіталаўкладанняў на развіццё хімічнай прамысловасці рэспублікі (а яны складаюць 115 працэнтаў да ўзроўню мінулага года) накіроўваецца на развіццё прадпрыемстваў, якія вырабляюць мінеральныя ўгнаенні. Гэта дазволіць значна ўзняць ураджайнасць палёў.

Важную ролю ў пашырэнні сельскагаспадарчай вытворчасці адыграе і далейшая інтэнсіфікацыя сельскай гаспадаркі. Тут вялікая роля адводзіцца як павелічэнню вытворчасці і ўнясенню ў глебу мінеральных і арганічных ўгнаенняў, так і вапнаванню глебы, больш поўнаму выкарыстанню асушаных тарфянікаў, узмацненню тэхнічнай аснашчанасці калгасаў і саўгасаў, павышэнню кваліфікацыі работнікаў сельскай гаспадаркі.

Э. СІНЦІК.

ВЕСТКА АД СЯБРА

Добры дзень, паваняныя Валяціна Васільеўна і Кірыл Іванавіч!

Можа, вы ўжо забылі мяне і будзеце здзіўлены, атрымаўшы гэта пісьмо. Я той самы Валодзя Вішнякоў, якому вы ў гады вайны аказалі дапамогу. Пасля майго ўходу ад вас я перайшоў лінію фронту, дабраўся да сваёй часці. Тры месяцы адпачываў, а потым зноў пайшоў ваяваць. Калі скончылася вайна, я дэмабілізаваўся. Знайшліся мае маці і брат. Я часта расказваю ім аб маіх беларускіх сябрах, якія, рызыкуючы жыццём, выратавалі раненага савецкага радыста і яго таварыша. Валодзя Говараў (ранены радыст) жыве зараз у Маскве і таксама шле вам гарачую падзяку...

Уладзімір ВІШНЯКОЎ.

Гэта пісьмо прыйшло пасля вайны ў беларускую вёску Шчытаміравічы. Падзяку атрымалі яе жыхары беларускія сяляне Валяціна Васільеўна і Кірыл Іванавіч Нізоўцавы.

У першыя месяцы вайны Валяціна Нізоўцава знайшла ў лесе двух савецкіх разведчыкаў. Яны былі скінуты на тэрыторыю, занятую ворагам, для выканання адказнага задання. Пры пасадцы радыст Валодзя Говараў параніў нагу, і рукацца самастойна ў незнаёмым месцы ім было цяжка. Тады і знайшла іх сялянка Валяціна Нізоўцава. Вечарам перавезла раненага ў вёску, схавала дома, даглядала. Рана была цяжкая, патрабавалася ўрачэбная дапамога. І зноў з вялікай рызыкай для сябе дачка Нізоўцавых Ефрасіння адвезла разведчыка ў бальніцу ў Пяцеўшчыну, а потым — у Мінск. Калі хворы паправіўся, савецкія патрыёты дапамаглі яму звязацца з падпольнай арганізацыяй, дзе працаваў ужо другі разведчык Валодзя Вішнякоў. Праз некаторы час іх пераправілі ў партызанскі атрад, адкуль яны, выканаўшы заданне, перайшлі лінію фронту.

Д. Б.

У гісторыю барацьбы народа за свабоду і незалежнасць Радзімы ўпісаў сваю слаўную старонку і партызанскі атрад імя Чарнака, які дзейнічаў на Брэстчыне. На здымку: (злева направа) камісар атрада Л. Зяленін, начальнік штаба Г. Кіціян, камандзір атрада С. Шыканаў і штабны работнік

Я. Рамкоўскі за распрацоўкай плана чарговай аперацыі. Фота былога партызана атрада імя Чарнака, Ул. ЛУПЕЙКІ.

У ШАСНАЦЦАЦЬ ЮНАЧЫХ ГАДОЎ...

Пра такіх, як Міша Белуш, гавораць, што ён пражыў кароткае жыццё, але пакінуў на зямлі яркі след. Усяго шаснаццаць год было юнаму патрыёту, калі ён здзейсніў свой подзвіг.

Радзіма Міхаіла Белуша — Гродзеншчына. Дзяцінства прайшло ў невялікай вёсцы Руда-Ліпчанская, стагнаўшай тады, як і ўся Заходняя Беларусь, пад прыгнётам беларускага палкаў. Сям'я была беднай, зямлі мала.

Верасень 1939 года прынёс працоўным заходніх абласцей Беларусі свабоду. Дзеці былых парабкаў і беспрацоўных пачалі вучыцца. Пайшоў у школу і Міша. Яго жыццё толькі пачыналася. Яно абяцала быць бесклапотным і шчаслівым. Усе сяляне атрымалі надзелы. У вёсцы з'явіліся першыя трактары.

Міша стаў марыць аб прафесіі трактарыста.

Светлыя мары разбіла вайна. Гора і смерць прынеслі акупанты на нашу зямлю. Спалілі фашысты Руда-Ліпчанскую, без даху над галавой засталіся ўцалеўшыя жыхары. За сувязь з партызанамі расстралялі некалькі чалавек, сярод якіх быў бацька Міхаіла. Але запалохаць народ фашыстам не ўдалося. Уся рэспубліка паднялася на барацьбу. Сярод тых, хто помсціў ворагу за слёзы маці і смерць блізкіх, быў і Міхаіл Белуш. У партызанскі атрад «Кастрычнік» ён прайшоў пасля смерці бацькі. Тут прынялі хлопца ў камсамол. Не адзін варожы эшалон узляцеў у паветра ад мін, закладзеных у паветра ад партызанам. Таварышы па зброі, успамінаючы юнака, гавораць аб ім толькі добрае: «Скромны, ветлівы,

Дакладна выконваў усе загады камандзіраў. Вельмі перажываў, калі, шкадуючы яго маладосць, не бралі на баявыя заданні. Не аднойчы праводзіў партызан толькі яму вядомымі сцежкамі Ліпчанскай пушчы ў тыл ворага».

Летам 1944 года атрад «Кастрычнік» дапамагаў рэгулярным часцям Савецкай Арміі вызваляць Беларусь ад акупантаў. Задача партызанскіх злучэнняў была ў тым, каб не даць ворагу магчымасці авалодаць пераправамі на Нёмане. Але фашысты рашылі захапіць пераправу ў раёне вёскі Сіняўская Слабада. Бой ішоў некалькі дзён, вораг панёс вялікія страты, але пераправу захапіў яму так і не ўдалося.

На левым беразе Нёмана ў дзюце засеў вораг. Для яго ліквідацыі была створана штур-

мавая група, у якую ўвайшоў і Міхаіл Белуш. Раніцай партызаны падышлі к Нёману. Пад прыкрыццём туману пераправіліся цераз раку, з крыкам «ура» пайшлі ў атаку, але былі сустрэты кулямётным агнём. Новая спроба авалодаць дзютам не дала вынікаў. Аднаму з партызан удалося залезці на дзот і заклаці тол. Грымнуў выбух, аднак ён амаль не пашкодзіў варожага ўмацавання. Партызаны ляжалі, прыціснутыя да зямлі. Нечакана для ўсіх Міхаіл Белуш папоўз уперад. Вось ужо зусім блізка полымя амбразуры. Фашысты ўзмацнілі агонь. І тады ў самую цяжкую хвіліну для партызан Міхаіл ускочыў і закрыў сваім целам амбразуру дзота...

Стала раптам ціха-ціха. Нават не адразу зразумелі партызаны, што здарылася.

Фашысты спрабавалі асунуць ад амбразуры цела Міхаіла, але не змаглі. У гэты момант партызан Мікалай Кадолбік ускочыў у дзот і аўтаматнай чаргой скасіў сем фашыстаў, астатнія здаліся.

У вёсцы Купіск на тым месцы, дзе быў здзейснены гэты подзвіг, камсамольцы ўстанавілі герою помнік. Імя Міхаіла Белуша носіць Купіская васьмігадовая школа, камсамольскія арганізацыі Навагрудскай вёшвайна фабрыкі і калгаса «Вялікі Кастрычнік». Савецкі ўрад пасмяротна ўзнагародзіў Міхаіла Андрэевіча Белуша ордэнам Вялікай Айчыннай вайны I ступені.

Д. ЧАРКАСАВА.

«Голас Радзімы»

№ 15 (870)

Вечна жывыя крыніцы

Вельмі даўно нарадзілася ў Прынёманскім краі легенда аб вандроўніках, выпадкова трапіўшых сюды. Каб даведацца, дзе яны апынуліся, лёг адзін на зямлю і прыслухаўся.

— Братцы, ды тут не толькі людзі, тут і зямля спявае! — з захапленнем і здзіўленнем усклікнуў ён.

Багата талентамі Беларусь, і таму праходзіўшая ў апошнія дні сакавіка III Дэкада народнай творчасці стала сапраўдным святкам песні, танца, музыкі. 21 тысяча самадзейных калектываў рэспублікі, у якіх прымае ўдзел звыш 300 тысяч рабочых, служачых, працаўнікоў сяла, навучэнцаў, змагаліся за права адстаяць на Дэкадзе свой раён, вобласць, Леніншчыну з лепшых заваявалі гэты права. З берагоў Дзвіны, Нёмана, Беразіны і Дняпра прывезлі яны ў Мінск яркае і самабытнае мастацтва родных мясцін.

Запомнілася выступленне хору калгаса «Зара» Іўеўскага раёна.

— Вось ужо 15 год, як у нашай вёсцы створан хор, — расказвае звенявая гэтай арцелі Лідзія Каляда. — Кіруе ім загадчык дома культуры В. Шарэцкі. У хоры 60 чалавек. Побач з моладзю — Аняй Журбой і Любай Руткоўскай — сталыя людзі Міхаіл Іванавіч Папроцкі, Соф'я Вікенцьеўна Паболь і іншыя калгаснікі. Бачылі б вы, з якой ахвотай займаемся мы на рэпетыцыях, забываючы аб стомленасці, аб тым, што ўвесь дзень працавалі ў полі або на ферме.

У рэпертуары ансамбля — беларускія народныя песні, творы савецкіх кампазітараў, мясцовых паэтаў і кампазітараў. Калгаснікі вельмі

ўрадаваліся, даведаўшыся, што яны едуць на Дэкаду. Жанчыны селі за кросны і пачалі самі ткаць на кроснах матэрыю, упрыгожаную мясцовымі арнаментамі, вышываць кашулі. І гледачы апладзіравалі не толькі майстэрскаму выкананню твораў, але і прыгожаму адзенню.

Агляд народных талентаў з'явіўся яркім святкам фарбаў, дзівосных узораў арнаменту, нібы ўвабраўшых у сябе прыгажосць лясоў, палёў і азёр Беларусі.

Ёсць на Віцебшчыне пры гарадскім палацы культуры народны ансамбль «Колас». Толькі ввосем энтузіястаў было спачатку ў ім. Але праз год артысты паспяхова выступілі на абласным аглядзе. Іх сталі запрашаць іншыя сёлы і гарады. Цяпер аб ансамблі «Колас» ведаюць у Пскоўскай і Смаленскай абласцях, у Літве, выступаў ён і ў Маскве.

Трактарыст калгаса «Рассвет» Пастаўскага раёна Іван Іосіфавіч Мацкевіч з дзяцінства палюбіў пяшчотны перазвон цымбал, песні, складзеныя нашымі дзедамі і прадзедамі. Любоў да народных мелодый выхаваў ён і ў сваіх дзяцей — пяцікласніка Івана і першакласніцы Ванды. Жонку Марыю Ігнацьеўну таксама навучыў граць на цымбалах. Цяпер усе яны — артысты цымбальнага аркестра. Разам з імі на Дэкадзе выступаў свінар Павел Крывенька, калгаснік Нестар Падгойскі і іншыя ўдзельнікі калгаснай самадзейнасці. Вельмі высока ацаніў іх майстэрскае выкананне «Фантазіі на беларускай тэмпе», «Груздзёўскай вясельнай» і іншых твораў народны артыст БССР Г. Цітовіч.

Спяваюць удзельнікі Смаргонскага ансамбля песні і танца.

Над самым Нёманам раскінуўся калгас «Слава працы». Ціхімі летнімі вечарамі тут часта можна чуць, як задзіўлена і лірычна спявае цялятніца Хрысціна Яромчык. Ёй падпявае адзін, другі — і вось падлілася, панеслася над Нёманам песня. А то збірэцца на беразе моладзь і пачне вадзіць карагоды. У адзін з такіх вечароў і нарадзілася ідэя стварыць свой калгасны ансамбль песні і танца «Рэчанька», які ў ліку лепшых прыхаў у Мінск.

Бурнымі авацыямі ўзнагародзілі гледачы старэйшых удзельнікаў самадзейнасці, ветэранаў працы калгаса «Новае жыццё» Карэліцкага раёна.

Цяжка не толькі расказаць аб усім, але і проста пералічыць усе калектывы, выступленні якіх пакарылі гледачоў. Тут і Віцебскі народны ансамбль «Маладосць», і народны ансамбль песні і

танца мінскіх трактаразаводцаў «Лявоніха», і ансамбль песні і танца «Нёман», чым майстэрствам захапляліся не толькі ў многіх гарадах і сёлах рэспублікі, але і ў Зоркавым гарадку касманаўтаў.

Два гады назад у тэатральным жыцці адбылася прыемная падзея: самадзейныя артысты Аршанскага льнокамбіната паставілі п'есу М. Пагодзіна «Трэцяя пачатковая». Гэта работа — нялёгкае экзамен нават для прафесіянальнага тэатра. Але самадзейны калектыв паспяхова вытрымаў яго, а на Дэкаду прывёз другую п'есу М. Пагодзіна «Крамлёўскія куранты».

Самадзейныя тэатры пака-

залі купалаўскую «Паўлінку», «Васу Жалязнову» М. Горкага і «Разлом» Б. Лаўранёва, оперу Дж. Вердзі «Рыгелета» і многа іншых цікавых спектакляў.

— На мяне асабіста Дэкада зрабіла незабыўнае ўражанне. Радасна, што незвычайна багаты яе рэпертуар — тут хоры і капэлы, сімфанічныя аркестры і аркестры народных інструментаў, танцавальныя калектывы і ансамблі, салісты-вакалісты і чытальнікі. Невычарпаная тая, крыніца народнай творчасці, — сказаў кампазітар, народны артыст БССР М. Аладаў.

— Нам, членам журы, давялося вельмі нялёгка, часам мы аказваліся ў цяжкім становішчы: каму аддаць перавагу? Бо агульны ўзровень твораў, якія выконваліся на Дэкадзе, быў вельмі высокі, і не так проста было выбраць самае лепшае, — дзеліцца думкамі заслужаны дзеяч мастацтва БССР кампазітар Ю. Семянкіна.

У перыяд Дэкады вялікае задавальненне і сапраўдную асалоду даставіла знаёмства з творчасцю майстроў вышэйшага і прыкладнага мастацтва. 1 500 работ жывапісу і графікі, скульптуры, разьбы па дрэве і інкрустацыі, мастацкай вышыўкі і ткацтва дэманстравалася ў Дзяржаўным музеі БССР.

Бясконца многа можна расказаць аб усім цікавым, чым парадавала Дэкада. Яна была яркім сведчаннем таго, наколькі невычарпаная крыніца творчасці народа, якая цудоўная яго душа — душа працаўніка, мастака, страсна ўлюбёнага ў родную зямлю.

Л. ВОЛЬСКАЯ.

Настаўніца з Брэста Л. Міхайлава выконвае «Задраўную» Дунаеўскага.

Выступае Гомельскі ансамбль палаца культуры чыгуначнікаў імя Ул. І. Леніна.

НАРОД—ПРАЦАЎНІК, СТВАРАЛЬНІК,

Нядаўна нашы суайчыннікі Фёдар Лукіч Леванюк і Раберта Загародзька наведалі родныя мясціны. Вярнуўшыся ва Уругвай, Фёдар Лукіч зрабіў справаздачу перад землякамі, якія з вялікай увагай яго праслухалі. Ніжэй друкуем у скарачэнні гэты даклад, прысланы землякамі да нас у рэдакцыю.

У кастрычніку мінулага года я з дэлегацыяй нашых землякоў наведваў родную зямлю. У Маскве нас ветліва сустраў супрацоўнік Савецкага камітэта па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом таварыш Башылаў. Некалькі дзён мы аглядалі Маскву, пабывалі ў музеях, на Выстаўцы дасягненняў народнай гаспадаркі. Куды б мы ні ішлі, усюды бачылі чысціню і парадак на вуліцах, добра апранутых, вясёлых, ветлівых людзей. Мы не сустракалі ні панюў, ні слуг, не бачылі абяздоленых, бяздомных, як ва Уругваі. Вакол нас быў народ-працаўнік, народ-стваральнік, гаспадар свайго жыцця.

У гарадах вядзецца вялікае будаўніцтва, і не толькі ў буйных гарадах. Я хацу расказаць аб сваім родным Кобрыне. Пры польскай уладзе гэта

быў маленькі гарадок з дзесяціцю тысячамі насельніцтва, з драўлянымі хаткамі. Не было ў ім ні фабрык, ні вялікіх магазінаў. Такім я панінуў Кобрын. У час вайны ён быў разбуран. І васьмь праз 20 год пасля вайны тут вырас зусім новы горад: шырокія вуліцы, вялікія каменныя дамы ў чатыры і нават шэсць паверхаў, кансервавы завод, фабрыкі адзення, абутку, мэблі, электрычны млын і г. д. Магазіны поўныя прадуктаў.

Мне захацелася паглядзець жыццё на сяле, пабываць у калгасе. І вось мы адправіліся ў калгас імя Дзяржынскага Слуцкага раёна. Суправоджалі нас сакратар Беларускага таварыства Пётр Фралоў і рэдактар газеты «Голас Радзімы» Леанід Прокша. У калгасе нас ветліва сустраў старшыня праўлення Аркадзь Гусакоў, школьнікі паднеслі кветкі. Потым мы селі за стол, пачаставаліся калгаснымі яблыкамі, і старшыня

расказаў, як цяжка было ўзнімаць гаспадарку, разбураную вайной. Усё даводзілася рабіць голымі рукамі. А цяпер у калгасе ўсё электрыфікавана, ёсць многа машын, для калгаснікаў пабудаваны новыя дамы.

Калгас вялікі, у яго ўваходзяць ввосем вёсак. Пасля работы і ў выхадныя дні калгаснікі прыходзяць у клубы, бібліятэкі. Тут ёсць драматычны гурток, хор, самадзейны аркестр. Даход членаў арцелі знаходзіцца ў залежнасці ад колькасці выпрацаваных працадзён, а працадзень у гэтым калгасе аплачваецца ад 2 да 3 рублёў.

Пасля гутаркі мы пайшлі паглядзець свінарнік. У свінарніку ўсё механізавана. Дзякуючы гэтаму, усіх свіней — 2 600 дарослых і 100 матак з парасятамі — даглядаюць пяць мужчын і тры жанчыны.

На наступны дзень мы наведалі Мінскі трактарны завод. Нам паказа-

лі цэхі, расказалі аб заводзе, аб экспларце трактараў. Тут, аказваецца, робяць трактары і для Уругвая.

Мы пацкавіліся ўмовамі працы і жыцця рабочых. Сярэдні заробтак рабочага 110 рублёў, інжынеры атрымліваюць ад 90 да 220 рублёў. Трэцюю частку працуючых складаюць жанчыны, яны выконваюць самыя лёгкія работы. Пры заводзе ёсць прафілакторый, дзе рабочы мае маршмасць адпачываць, напраўляцца. Ёсць тут і яслі, і дзіцячыя сады, школа-інтэрнат. Удовы і мнагадзетныя маці не плоцяць за ўтрыманне дзяцей у інтэрнаце. Калі рабочы выконвае нормы, не прагульвае, ён зарабляе добра. Я многа сустракаў у Маскве, Мінску, Празе, Варшаве турыстаў — рабочых з Сібіры, Украіны, Каўказа. Рабочы ў СССР не адкладвае грошы на «чорны дзень», яго стасць забяспечвае дзяржава.

З Мінска паехаў я ў Брэст і ў

Енс БРАНЕР,
дацкі пісьменнік

ГОРАД У СТЭПЕ

У 1964 годзе дацкі пісьменнік Енс Бранер па запрашэнні Саюза савецкіх журналістаў правёў некалькі месяцаў у Савецкім Саюзе. У выніку ў дацкіх газетах з'явілася рад яго нарысаў, адзін з якіх мы публікуем ніжэй.

«ПАЛІТЫКЕН», Капенгаген.

Мы ляцелі ўжо многа гадзін, але не бачылі нічога, акрамя аднастайных стэпавых хваляў пад шэрым небам. І толькі палаткі чабанаў час ад часу відзеліся ўнізе на траве.

Гэтыя чабаны—казахі, якія пераганялі статкі да пшанічнага краю вакол Цалінаграда—сталіцы вобласці, па велічыні роўнай Францыі. Дзесяць год таму назад у маленькім станцыянным гарадку ля чыгункі, якая звязвае Сібір з Украінай, было 150 тысяч чалавек. Але толькі пачалося буйное развіццё сельскай гаспадаркі ў Казахстане, сюды хлынуў праз еўразійскія раўніны патак добраахвотнікаў з Украіны, Расіі, прыбалтыйскіх рэспублік. Зімой 1954 года ў Цалінаградзе былі наменаны першыя будаўнічыя пляцоўкі, навазёлы везлі трактары па стэпе, у бясконцых прасторах якога знаходзілі зручныя месцы для стварэння саўгасаў. У тым жа годзе яны ўбілі некалькі калкоў у зямлю і вырашылі, што тут будзе аэрадром.

Я заўважыў, што мы пачалі зніжацца, толькі калі роўныя блокі дамоў і стужка дарогі нібы кінуліся нам насустрэч. І вось мы прашумелі над Цалінаградом. Цяпер ён вырас у мільённы горад.

Мясцовы журналіст, які сустракаў свайго калегу, просіць прабачэння за масткі. Але калі ён прыехаў у Цалінаград, самалёты месілі не мелі магчымасці прызямліцца пасля веснавых дажджоў, бо зямля была пакрыта тоўстым пластом глею ад паводкі. Цяпер тут пракладзены цэментавыя дарожкі і будуюцца асфальтаваная дарога ад горада да аэрадрома. Мы едзем у аб'езд па размокрых каляінах, дзе новыя блочныя дамы ўзвышаюцца над ірвамі, прарытымі для пракладкі труб. Шум экскаватараў аглушае.

«Толькі не называй іх горад Кландайкам!» Мой рускі калега Барыс папярэджвае штурхае мяне локцем. Адзін амерыканец гады два таму назад пакрыўдзіў цалінаградцаў,

правёўшы такое параўнанне пасля кароткага знаходжання на аэрадроме.

Ні адзін з калгаснікаў, якія працавалі перад атэлем, не кінуў на мяне нават цікавага погляду. Яны прывыклі да чужой мовы, ці гэта англійская мова, ці мовы мясцовых жыхароў, якія яны чуюць увесь час: латышская, казахская, татарская або грузінская. Большасць навазёлаў прыехала з калгасаў старых абласцей. Моладзь накіравалася ў пшанічную краіну, яна абрала дынамічнае жыццё. Цяпер на тэрыторыі цаліны з'яўляецца на свет штогод 10 тысяч дзяцей, сем'і пусцілі тут глыбокія карані.

Мы жылі ў старым чыгуначным атэлі Цалінаграда. У гасцініцы мелася прасавальня і ванная, у якой вада магла б бегчы з двух адкрытых лівяных пашчаў, калі б яна была. Барыс растлумачыў мне, што якраз у гэтыя дні пракладваюцца трубы да новага дзесяціпавярховага атэля і на гэты час забеспячэнне вадой спынена. Я толькі падумаў, што не так ужо гэта дараваляна, калі з-за будаўніцтва гасцініцы спыняецца забеспячэнне вадой. Барыс даказаў: «Не спрабуй гаварыць, што тут нечага не хапае! У іх ёсць універсітэты, паркі і тэатры; усё тое, на што ў Еўропе затрацілі сотні год, тут пабудавалі за два гады».

У Цалінаградзе мне не хапала толькі вуліц, але іх пракладуць, калі скончыцца будаўніцтва ўсёй вадаправоднай гаспадаркі. А зараз неонавыя агні палалі ў гэты дажджлівы вечар над раз'езджанай дарогай, людзі ішлі ў гумавых ботах па зямлі і пад зямлёй, па доўгіх тунелях або па мастах паміж дамамі. Але перад палацам культуры савецкія мастакі паклалі мазаічныя пліты. Жанчыны скінулі свае гумавыя плашчы і квітнелі пад дажджом у стракатых сукенках і ў туплях на абцасах-цічках, таму што ў гэты вечар у палацы культуры выступалі артысты з Іркуцка. Усе тры тысячы месц заняты. Гэты спектакль быў для былых жыхароў Іркуцкай вобласці — прыехалі артысты з іх роднага горада.

Палац культуры быў ярка асветлены. А вакол яго ляжаў горад, акружаны цемрай. У парты стук электрабура гучаў ва унісон з музыкай, якая даносілася з тэатра. За яго сценамі расціралася суровая рэчаіснасць, але так або інакш яна рабіла людзей шчаслівымі, бо яны верылі ў тое, што іх праца пакіне следы і адкрые перспектывы будучага, такія ж бязмезныя і неабсяжныя, як стэп, што раскінуўся наўкол.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

УСІМ вядома, якімі варварамі былі гітлераўцы, але на тое, што робяць цяпер у В'етнаме «цывілізаваныя»

імперыялісты, не пайшлі нават фашысты. Гэта ўжо не вайна, гэта варварства! Тут у ЗША некаторыя гавораць, маўляў, «урад Паўднёвага В'етнама перамог сваіх палітычных аназіцыянераў, абараняе свабоду і яму трэба дапамагчы. Я ўзяў у друкосе слова ўрад, бо, як вядома, ніякага ўрада ў Сайгоне няма. Гэта марыянеткі і слугі амерыканскія, накітал нашчага былога «прэзідэнта» Астроўскага. За апошні год у Сайгоне змяніліся трынаццаць «урадаў!» Сапраўдным жа ўладаром Паўднёвага В'етнама з'яўляецца пасол ЗША. Гэта добра вядома ўсім. А нядаўна ў адной амерыканскай газеце я прачытаў: «Аназіцыя ўсцішана!» Далей наведмлялася вось што. Многія ў Сайгоне пачалі адкрыта выступаць супраць вайны. Ці ж гэта да спадобы імперыялістам? Каб застрашыць народ, «цывілізаваныя мудрацы» выбралі трох найбольш вядомых паўднёва-в'етнамскіх пацыфістаў, пасадылі іх у самалёт і скінулі без парашутаў над Паўночным В'етнамам. Вось гэты «работка» па апошнім слове тэхнікі! Трэба дадаць, што за гэтым самалётам ляцеў яшчэ адзін, з навішымі амерыканскімі кінакамерамі, якія зафіксавалі ўсе падрабязнасці гэтага навішшага варварства. Вось што азначае ў «вольным свеце» выступаць супраць вайны!

ЗША.

Я. В.

КОРОТКО хоча расказаць аб адношэнні простых немцаў к собыцям у В'етнаме. Они прямо говорят, что американцы затеяли грязную войну. Рабочий народ в ФРГ тоже настроен против войны. Но разве здесь считается с мнением народа! Я думаю, что протесты против варварства американских империалистов во Вьетнаме все же заставят их убраться восвояси. Вьетнамский народ должен сам решить свою судьбу.

ФРГ.

И. В.

vocabulary

Autonomous region. Although it has no constitution of its own, the rights required by its specific national characteristics are expressly recorded in the constitution of the union republic of which it is a part. Each autonomous region is represented by five deputies in the Soviet of Nationalities. There are now eight autonomous regions in the USSR. As an autonomous region develops politically and economically, it may be granted the status of a republic. This happened to the Mari and Komi Regions which became autonomous republics in 1936.

National area is the form of autonomy enjoyed by the smaller nationalities. A national area has no constitution, but it does have elected organs of power — Soviets of Working People's Deputies. A national area is represented by one deputy in the Soviet of Nationalities. There are now 10 national areas in the Soviet Union. All are in the Russian Federation, mainly in the North.

CHEMICAL INDUSTRY

The Byelorussian chemical industry, started comparatively recently, has been developing at a very rapid rate. In 1959-63 its total output increased 80 per cent as against a planned 61 per cent. According to the tentative plan, the volume of the republic's chemical industry was to grow 2.2-fold as compared with 1958; it has already recorded a 2.7-fold increase. Among other projects put into operation in the past four years were a mine at the Soligorsk potassium plant and the third section of the Mogilyov artificial fiber plant (cellophane and staple fiber). The republic presently accounts for a large fraction of the country's artificial fiber.

CHEMICAL FERTILIZER

In 1949 Soviet geologists discovered a deposit of potassium

near the town of Starobin which compares favorably with the world-famous Solikamsk-Berezniki deposits in the Urals. The reserves run into the billions of tons. This deposit is the raw material source for the Soligorsk potassium plant, one of the largest in the world. It has already produced thousands of tons of potash salt. A dressing division will begin operations this year, and the plant will start shipping concentrated potassium fertilizer to the farms.

Very near the first Soligorsk potassium plant another plant of the same capacity is under construction, and a third one is being designed. Figuratively speaking, Byelorussia's giant plants seem now to be coming

off a conveyor belt. They will produce millions of tons of chemical fertilizer.

MORE TIRES

The fast-growing fleet of Soviet trucks and tractors calls for stepping up tire manufacture.

The Svetlogorsk artificial fiber plant will play a big part in boosting production. It is designed to manufacture tens of thousands of tons of strong viscose cord fabric out of cellulose. To get this quantity of cord out of cotton, additional tens of thousands of acres of new land would have to be worked and irrigated. Capital investment for the purpose would be several times the cost of building the plant. Thus every ton of cord fabric manufactured by the plant will mean a saving of 4,000 rubles.

ALEXEI TIKHONOV

Линкольн: — О боже!.. И это — дело рук моих потомков!!

Рисунок Кукрыниксы.

ГАСПАДАР

калгас «Беларусь» наведзе сваю сястру і пляменнікаў. Па дарозе заехаў у вёску Тамашкі, дзе я пражыў з дзяцінства да выезду за мяжу. У дзяцкім было нас восем дзяцей. Хата была бедная, з земляной падлогай, у кутку гарэла лучына. Зімой было заўсёды брудна і сыра. Есці не было чаго, а бацька ж і маці працавалі ад цямна да цямна на пана Відацкага. Прышла польская акупацыя, і стала яшчэ горш. За падаткі забралі адзенне і пасцель. Давалася многім, і мне ў тым ліку, шукаць заробтку на чужыне. Пражыў я 35 год ва Уругваі, не бачыўшы свайго радзімы, але ўвесь гэты час марыў аб сустрэчы з ёй, як марыць аб сустрэчы з роднай маці. І вось давалося нарэшце ўбачыць яе, ужо пры Савецкай уладзе. Не пазнаў я родную вёску. Зямля цяпер ужо не панская, яна назаўсёды перададзена калгасу. Есць у калгасе 22 трактары, 5 камбайнаў, 11 грузавых і 2 легка-

выя аўтамашыны, шмат механізмаў. Калгас дапамагае людзям будаваць новыя дамы, падлогі ў іх драўляныя, у дамах не лучыны, а электрычнасць. Кожны калгаснік мае прысядзібны ўчастак і ўраджаем з яго распараджаецца па-свойму. Прадукты, атрыманыя з гэтага ўчастка, ён можа прадаць на рынку.

Дзеці майго старэйшага брата даўно засталіся без бацькоў, і я вельмі непакоіўся за іх лёс. Але, аказваецца, аб сіротах паклапацілася Савецкая ўлада. Яны атрымалі адукацыю, набылі прафесіі і працуюць у калгасе. Усе яны маюць свае сем'і, жывуць у дастатку. Пляменнік вазіў мяне па калгасе на сваім матацыкле. Дамы ў іх новыя, пачастунак быў багаты. А ў мінулыя часы іх бацьку сагатам не было чаго есці, не тое што гасцей частаваць. Радасна стала ў мяне на душы, калі я ўбачыў усё гэта. У Савецкай краіне працоўны чалавек стаў сапраўдным гаспадаром свайго жыцця.

Фёдар ЛЕВАНЮК.

Уругвай.

Ф. Леванюк і Р. Загородзька ля помніка ахвярам фашызму пад Мінскам.

Аўтаграф сапёра

ЭТА было ў 1943-м. Разам з наступаючымі савецкімі войскамі ў Харкаў увайшла група украінскіх пісьменнікаў. Сярод іх быў і паэт Тэрэнь Масенка, добра вядомы беларусам як перакладчык вершаў Янкі Купалы на украінскую мову.

Горад гараў. Гітлераўцы, адступаючы, замінавалі сотні ўцалеўшых дамоў. Але хутка на сценах жылых карпусоў і дзяржаўных устаноў на плошчах імя Цевелева, імя Дзяржынскага, на Сумскай вуліцы і ў многіх іншых месцах з'явіліся кароткія, але значныя надпісы: «Мін няма, Весялоў».

Вось тады Тэрэнем Масенкам і была напісана «Балада аб сапёрах», пад загалоўкам якой стала прысвячэнне: «Лейтэнанту Весялоў».

Как пришли мы в Харьков снова,
Нас встречал всегда один
Славный росчерк Веселова
Под словами: «Нету мин!»

Але ці ж толькі жыхары Харкава бачылі лаканічныя словы: «Мін няма, Весялоў»? Гэтыя словы, напісаныя рознымі фінбамі, чыталі потым у многіх гарадах і сёлах Савецкай Украіны, у Румыніі, Венгрыі, у прыватнасці ў Будапешце, куды з наступаючымі войскамі прыйшоў і ўзвод лейтэнанта Весялова. Нялёгка было яго шлях, на якім давялося абяшходзіць тысячы злавесных механізмаў, але Весялоў заўсёды ішоў наперадзе, і следам за ім ішла добрая слава.

По различных странах мира
Люди спрашивают вновь:
Как прошел по этим минам
Этот смелый Веселов?

Хто ж ён, гэты бястрашны герой? Ці жыў ён? Які лёс мінёра? З такім пытаннем звярнулася нядаўна чытачка В. Шаўчэнка ў газету «Известия». І вось нядаўна ў карэспандэнцыі «Аўтаграф

сапёра» было расказана, што былы лейтэнант Уладзімір Рыгоравіч Весялоў, цяпер маёр, служыць у Петрапаўлаўску-Камчацкім. Аб службе маёра Весялова добра адгукаюцца ў часці.

Але дзе ён нарадзіўся, хто бацькі, якія выхавалі гэтага бястрашнага воіна? Такое пытанне хвалявала многіх чытачоў, таму што ў карэспандэнцыі аб гэтым нічога не было сказана. Хвалявалі гэтыя пытанні і аўтара балады, які ніколі не бачыў героя свайго твора.

І вось прыйшло пісьмо з Петрапаўлаўска - Камчацкага да паэта Тэрэня Масенкі. «Тое, што давялося мне рабіць на фронце, — піша маёр Весялоў, — рабілі многія. Мінёр памыляецца толькі адзін раз. Пагарджаючы смерцю, мы абяшходжвалі міны, бо разумелі, што гэтым самым ратуем тысячы жыццяў і народныя багаці».

А вось і адказ на наша пытанне. Уладзімір Рыгоравіч Весялоў — сын беларускага народа. Ён нарадзіўся ў 1922 годзе ў Бабруйску. Яго бацька — удзельнік грамадзянскай вайны, за гераізм і адвагу быў узнагароджан ордэнам Чырвонага Сцяга. Памёр ён у 1937 годзе. Маці адважнага сапёра Вікторыя Філіпаўна амаль трыццаць год працавала выхавальніцай дзіцячага сада, цяпер пенсіянерка. Яна жыве ў Ленінградзе.

Стаў вядомы яшчэ адзін гераічны подзвіг узвода сапёраў лейтэнанта Весялова. Гэта яны выратавалі ад выбуху велічны помнік старажытнасці — рэзідэнцыю венгерскіх караляў у Будзе.

Даведаўшыся падрабязнасці аб сваім герою, Тэрэнь Масенка напісаў «Працяг балады»:

В тот былинный и тревожный,
Героический тот час
Знал минёр, что в деле можно
Ошибиться только раз.
По взрывающейся тверди,
Жизнью смерть переборов,
На мгновении от смерти
Шел бессмертен Веселов...

Так нарадзілася другая балада аб слаўным сапёру.

Вось ужо амаль дваццаць год, як адгрымелі баі, змоўклі пушкі на палях бітваў Вялікай Айчыннай вайны, але ў памяці тысяч выратаваных людзей гарадоў і сёл Украіны, Румыніі і Венгрыі назаўсёды застаецца памяць аб сапёру Весялоў.

Пятро ГАРЭЦКІ.
г. Кіеў.

Спорт

РЭКОРДЫ ЗІМОВАГА СТАДЫЁНА

На зімовым стадыёне ў Ленінградзе закончыліся спарціўцы легкаатлетаў Савецкага Саюза, у якіх прымаў удзел 700 нашых мацнейшых спартсменаў і гасці з Чэхаславакіі. Спартсмены, акрамя сусветных і ўсесаюзных рэкордаў, былі адзначаны выдатнымі вынікамі ў розных відах.

Т. Прас штурхнула ядро на 17 метраў 75 сантыметраў, палепшыўшы сваё папярэдняе дасягненне на 5 сантыметраў. Яшчэ адну папраўку ў тэблцу сусветных рэкордаў унесла Т. Шчалканавы, сконнуўшы ў даўжыню на 6 метраў 39 сантыметраў. Літоўскі спартсмен

К. Арэнтас прабег 5 000 метраў з новым сусветным і ўсесаюзным дасягненнем — 14 мінут 05,4 секунды. В. Бальшоў з Кішынёва, пераадолеўшы планку на вышыні 2 метры 17 сантыметраў, выканаў другім пасля В. Брумеля нарматыў, які дае права на прысваенне нядаўна ўведзенага ў нашай краіне звання майстра спорту СССР міжнароднага класу.

Пераможца Такійскай алімпіяды ў кіданні молата беларускі спартсмен Р. Клім застаўся верным традыцыі перамагаць. Ён кінуў молат на 64 метры 57 сантыметраў.

Красавік.

Фота А. Глінскага.

Джанні РОДАРИ

КОСМИЧЕСКИЕ ВАРИАЦИИ

ДВОЕ МАЛЬЧИШЕК

Двое мальчишек, забравшись в старый деревянный ящик, играют в космонавтов. Я вижу, как один из них привязывает к поясу веревку, осторожно высовывает ногу из ящика — звездного корабля — и падает на камни. Другой кричит: — Немедленно в кабину! Я приказываю! Опыт слишком опасен! Я командир экспедиции. Хватит! Теперь я буду Леоновым...
Мать зовет детей обедать.
— Джиджино! Карлетто!
Она несколько раз повторяет эти имена.
...Космическая пустота вокруг деревянного ящика начинает наполняться обычными вещами: камнями, мостовыми, домами, окнами... А в одном из окон — я с воспоминаниями о своих детских годах, когда вместе с друзьями мы пробирались через воображаемые ледяные поля к Северному полюсу.
Детские игры всегда начинаются у самой высокой точки, достигнутой человечеством.

ГЛАГОЛ «ПАДАТЬ»

«Подполковник Леонов открыл дверцу, вышел в пустоту, сделал несколько движений и возвратился в корабль».

— Эта фраза явно ошибочна, — раздался голос.
— В ней чего-нибудь не хватает?
— В ней нет «меня»!

Этот протестовал обиженный глагол «падать».

— Надо писать по-другому, — заявил он. — Вот так: «Подполковник Леонов открыл дверцу, вышел в пустоту и упал». Нынче такие времена настали: больше никто не уважает ни логику, ни глаголы. Я пошло письмо протеста в газету!

Не знаю, сделал ли он это. Но я был бы счастлив узнать, что в богадельне вместе с глаголом «падать» оказались бы глаголы «убивать», «лгать», «эксплуатировать» и им подобные.

ГРАНИЦЫ ВОЗМОЖНОСТЕЙ

— Человек рожден, чтобы жить на земле, — изрек мудрец.
Человек бросился в воду и научился плавать. Мудрец почесал затылок и внес поправку:
— Человек рожден, чтобы жить на земле и в воде.
Человек изобрел аэроплан и научился летать. Мудрец снова поскреб затылок и снова внес поправку:
— Человек рожден, чтобы жить на земле, в воде и в воздухе.
Человек отправился в космос, где нет ни воды, ни воздуха, и начал двигаться в пустоте. Разобиженный мудрец, на изрекения которого больше никто не обращал внимания, подал в отставку.
Никогда не нужно ограничивать возможности человека.

КОМУ НА ПОЛЬЗУ

Когда меня спрашиваю ты, для чего нужны космические полеты, я отвечаю залпом вопросов: «Зачем нужна «Божественная комедия»? Кому на пользу «Война и мир»? Для чего нужна музыка? Для чего нужна жизнь?»

Часто мы бываем рабами представления, что вещи должны «служить», «принести выгоду». Я бы сказал, что и космические полеты «служат» (если использовать именно это слово) тому, чтобы сделать глагол «быть» более весомым, чем глагол «иметь». И не случайно коммунисты идут впереди всех.

г. Рим, март.

ШАГИ

Музыка Я. ФРЕНКЕЛЯ.
Слова А. ПОПЕРЕЧНОГО.

По тишине — как по воде — круги.
Я слушаю бессонные шаги.
Бессонница шагает по земле,
По синим космодромам на заре.

Шаги, шаги
По траву, по траве,
По белым облакам,
по синеве.

Шаги, шаги,
По небу — пять шагов.
За каждым шагом —
Отзвуки миров!

И я не сплю. Я слушаю шаги.
В домах уже погасли огоньки.
Мужчины отдыхают, чтоб опять
На зорях по земле большой шагать.

Шаги, шаги
По траву, по траве,
По белым облакам,
по синеве.

Шаги, шаги,
По небу пять шагов.
За каждым шагом —
Отзвуки миров!

А под Калугой, в маленьком селе,
Сегодня утром радостно в семье:
Шагнул мальчишка,
первый раз шагнул!..
И вновь на космодромах
слышен гул.

Шаги, шаги
По траву, по траве,
По белым облакам,
по синеве.

Шаги, шаги,
По небу — пять шагов.
За каждым шагом —
Отзвуки миров!

Умеренно

РЕДАКЦИОННАЯ КАЛЕГИЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77,
ДОМ ДРЖУ.
РЕДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ГОЛАС РАДЗІМЫ».
ТЭЛЕФОНЫ: 6-19-31, 6-97-92, 3-25-52.